



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4919/21
3.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јасне Беловић, председника већа, Иде Никитовић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Душан Милашиновић, адвокат из Београда, Булевар Михајла пупина бр. 165А, против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Олег Копривица, адвокат из Панчева, Трг слободе бр. 1, ради раскида уговора о поклону, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу, Судска јединица Бела Црква П 372/20 од 22.4.2021 године, у седници већа одржаној дана 3.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Вршцу, Судска јединица Бела Црква П 372/20 од 22.4.2021 године у ставу првом изреке тако што **СЕ УСВАЈА** тужбени захтев тужилаца АА и ББ и раскида уговор о поклону закључен и оверен дана 8.3.2007.године пред Општинском судом у Белој Цркви под Ов.бр. 499/07 као и уговор о поклону закључен дана 16.10.2009. године, а оверен дана 28.10.2009.године пред Општинским судом у Белој Цркви под Ов.бр. 2405/09, што је тужени дужан да призна и трпи да се у Служби за катастар непокретности Бела Црква на основу ове пресуде успостави стање на предметним непокретностима како је било пре уписа ових непокретности на основу предметних уговора на његово име.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Вршцу, Судска јединица Бела Црква П 372/20 од 22.4.2021 године тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ВВ да тужиоцима АА и ББ на име трошкова првостепеног поступка исплати износ од 175.150,00 динара, у року од 15 дана од пријема пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ВВ да тужиоцима АА и ББ на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 42.400,00 динара, у року од 15 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу, Судска јединица Бела Црква П 372/20 од

22.4.2021 године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се раскине уговор о поклону закључен и оверен дана 8.3.2007.године пред Општинском судом у Белој Цркви под Ов.бр. 499/07 као и уговор о поклону закључен дана 16.10.2009. године који је оверен дана 28.10.2009.године код Општинског суда у Белој Цркви под Ов.бр. 2405/09, што је тужени дужан да призна и трпи и дозволи да се у Служби за катастар непокретности Бела Црква на основу ове пресуде успостави стање на предметним непокретностима како је било пре уписа ових непокретности на основу предметних уговора на његово име. Ставом другим изреке обавезани су тужиоци да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 213.361,70 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде тужиоци су благовремено изјавили жалбу побијајући је из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужилаца основана.

У поступку пред првостепеним судом, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни она из тачке 12 истог става, јер побијана пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у својству поклонодаваца са својим унуком, овде туженим као поклонопримцем закључили уговор о поклону који је оверен пред Општинским судом у Белој Цркви под Ов.бр. 499/07 дана 8.3.2007. године. Предмет тог уговора представљају непокретности уписане у зк.ул.... КО ... и то катастарске парцеле ..., њива у селу од 10а и 14м2 и парцела ... двориште у селу од 3а и 20м2 чији је власник тужилац АА као и непокретности уписане у зк. ул. ... КО ... и то катастарске парцеле ..., економска зграда и двориште у селу од 8а и 6м2 и парцела ..., кућа и двориште и њива у селу од 8а и 24м2, чији је власник тужиља ББ. Тужиља ББ је накнадно са туженим дана 16.10.2009. године закључила још један уговор који је оверен пред Општинским судом у Белој Цркви под Ов.бр. 2405/09 дана 28.10.2009. године, којим је туженом поклонила парцелу ..., њива “...” од 79а и 2м2 уписане у зк.ул. ... КО ... Поклони учињени наведеним уговорима дати су без икаквих услова или обавеза поклонопримца.

Тужиоци су заједно са сином, снајом и унуком, овде туженим живели у заједничком породичном домаћинству у ... у ул. ... Почетком 2007. године породична заједница се проширила тако што је тужени засновао заједницу живота, а касније и брак са ГГ са којом је добио двоје деце. На предлог туженог, који је уместо даљег школовања одлучио да се као и остали чланови породице бави пољопривредом, а у жељи да га у тој одлуци охрабре, тужиоци су одлучили да му поклоне део непокретности које су имали у власништву и то суседне парцеле које се граниче са породичном кућом тужилаца. Са наведеним предлогом сагласили су се остали чланови

породице сматрајући да ће по обичајном праву непокретности у власништву тужилаца свакако припасти туженом као мушком члану породице. Из наведених разлога тужиоци су са туженим закључили уговоре о поклону и у катастру непокретности поклоњене парцеле уписане су као власништво туженог. Поред учињених поклона тужилац АА је имао у свом власништву око 50 ланаца пољопривредног земљишта и кућу у којој је цела породица живела. И након закључења уговора и женидбе туженог породица је успешно функционисала, сви чланови породице су живели у истом домаћинству, успешно се бавили пољопривредном производњом, заједнички стицали непокретности и средства у виду механизације за обраду пољопривредног земљишта. Крајем 2011. године тужени је купио стан у ... у који се преселио са супругом и децом али је наставио активно да учествује у пословима којима се бавила породица. Пољопривредна производња породичне заједнице простира се на површини од преко 1000 ха земљишта делом у власништву тужилаца, а делом по основу закупа и подразумевала је ангажовање помоћних радника, механизације и других средстава, због чега су сви чланови породице, осим тужиоца АА, код банака подизали кредите. То је чинио и тужени а тужилац АА је томе приговарао јер је тужени избегавао да разговора о новчаним приходима и расходима које је остваривао. У погледу финансијског пословања тужени је избегавао да разговора и са својим оцем сматрајући да га породица на тај начин контролише. Због наведеног породични односи су почели да се нарушавају па је временом долазило до све чешћих вербалних сукоба и несугласица. Нарушени односи кулминирали су током 2014. године када је тужени два пута физички напао тужиоца АА, а једном приликом је, када се тужилац АА налазио са мајком туженог на поклоњеном плацу, виљушкарем возио према њему заустављајући виљушкар на само три метра од њега питајући га шта ће он на његовом земљишту. У вербалним расправама тужени је изјављивао да ће између породичне куће и поклоњених парцела које се међусобно граниче саградити зид који ће тужиоцима онемогућити улаз у двориште, тако да у кућу могу да улазе кроз прозор. Против тужиоца АА тужени је крајем 2016. године поднео и кривичну пријаву, због кривичног дела тешке крађе, наводећи да је из његове радионице присвојио и пренео у своју кућу разне пољопривредне алате. Пријава је решењем надлежног тужилаштва одбачена. Због тога се тужилац осећао повређено, а доживљавао је и непријатности приликом саслушања и претреса од стране полиције. Бака туженог, овде тужиља ББ се у однос туженог према члановима породице није мешала и углавном се повлачила и склањала. Током 2016. године и 2017. године док се налазила на болничком лечењу због операције оба кука, тужени је ниједном није посетио, иако је у истом периоду долазио у посету свом раднику који је био на лечењу у истој болници, због тога се тужиља осећала јако повређено, па се једном приликом није одазвала на телефонски позив туженог. Тужени је био у сукобу и са својим оцем и против њега је подносио кривичне пријаве. Током активног учествовања у породичном послу, а пре насталих сукоба, тужени је водио рачуна о плаћању свих потребних доприноса за чланове породице и ангазоване раднике, али након што су се односи на описан начин пореметили, без објашњења, за чланове своје породице није уплатио потребне доприносе за ПИО и здравствено осигурање за 2016. годину, због чега је бака туженог у време операције морала да финансира трошкове лечења, а настала су и дуговања за неплаћене доприносе које је породица морала да обезбеди иако је новац за те намене био код туженог. Касније су ти дугови плаћени. По тужби тужилаца и осталих чланова породице, а против туженог у току је судски поступак ради деобе заједничке имовине у којој парници је тужени у свом страначком исказу навео да нема више породицу, да они за њега не постоје.

Против туженог је по тужби његовог оца вођен и поступак због сметања државине јер је на закључаној остави у породичној кући избио средишњи део алуминијумских врата и одузео покретне ствари (пољопривредну машину) и тај поступак је окончан усвајањем тужбеног захтева. Тужени се развео 2015. године, и сада бивша супруга ГГ живи у стану у ..., с тим да два пута недељно борави код тужилаца и родитеља туженог са којима одржава добре односе. Током маја 2016. године прекинуо је комуникацију са тужиоцима и престао да се бави породичним послом.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев ценећи да нису испуњени услови за опозив уговор о поклону предвиђен параграфом 567 Српског грађанског законика, који се примењује на основу члана 4 Закона о неважности правних прописа донетих пре 6.4.1941. године и за време непријатељске окупације. По схватању првостепеног суда понашање туженог према тужиоцима у догађајима који су утврђени изведеним доказима не представља велику, односно грубу неблагодарност којом је учињена повреда живота, односно тела, повреда части или слободе.

Оваква одлука се, међутим, не може прихватити јер је на правилно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право, о чему апелациони суд у поступку жалбене контроле пази по службеној дужности, а при том је и из чињеница које је утврдио извео погрешан закључак о значају, карактеру и правној природи радњи туженог.

Сходно наведеном правилу Српског грађанског законика, поклон се може опозвати ако дародавац после уговора много осиромаша или ако поклонопримац покаже велику и грубу неблагодарност према поклонодавцу, наносећи увреду његовом животу, телу и части и нарушавајући његову слободу и имање. Постојање неблагодарности је фактичко питање о коме се закључује узимајући у обзир све околности случаја ценећи га као вредносно мерило које се односи на правила морала и добрих обичаја. У том смислу се цени и целокупно понашање поклонопримца према поклонодавцу, а све према схватању конкретне друштвене средине. Понашање поклонопримца мора бити такво да по својој садржини разумно оправдава опозив поклона.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да су у време закључења оспорених уговора о поклону тужиоци и тужени били у добрим односима и живели у једном домаћинству, сви заједно су се бавили породичним послом и породица је успешно функционисала. У таквим околностима тужиоци су туженом учинили поклон који је он прихватио. Закљученим уговорима о поклону тужени се није обавезао да чини неке услуге тужиоцима али је имајући у виду организацију живота парничних странака, невезано од учињених поклона, имао своју активну улогу у породичној заједници коју је обављао и након закључења уговора. У међувремену, у периоду од 2011. године па све до 2016. године понашање туженог у односу на ранији заједнички живот у породици се променило тако што је прво почео вербално да се сукобљава са члановима породице изјављујући да ће подићи зид између поклоњених плацева и породичне куће тако ће чланови породице у кућу улазити кроз прозор, наводећи да више нема породицу и да они за њега више не постоје и постављајући питање шта они раде на његовом земљишту, а затим је почео без видљивог ничим изазван и физички да напада тужиоца

АА, те да му виљушкарком прети по живот (истовремено и својој мајци која је тада била са тужиоцем), пропуштао је да изврши плаћање неопходних дажбина за породицу због чега је и своју баку, овде тужиљу ББ довео у ситуацију да приликом одласка на операцију нема здравствено осигурање, шиканирао породицу, конкретно тужиоца АА, подношењем евидентно неосноване кривичне пријаве, те пропуштао да изврши пословне обавезе о којима је иначе водио бригу сходно подели послова, да би 2016.године прекинуо сваки контакт са тужиоцима и престао да се бави породичним послом.

Према оцени овог суда, а за разлику од схватања првостепеног суда, описано понашање туженог представља омаловажавање и непоштовање поклонодоваца и осталих чланова породице и у себи садржи тежи облик нарушавања живота, тела, части и угледа тужилаца. Намера да се учини поклон у конкретном случају је била подстакнута наклоношћу поклонодоваца према поклонопримцу и та намера је свакако изневерена актима незахвалности туженог предузетим како према тужиоцима тако и према њима блиским лицима, при чему наносење штете неком члану породице, с обзиром на односе који су владали у породичној заједници странака, нужно представља штету и самим поклонодавцима. Тужени се по редовном току ствари у животу на описани начин није смео понети према тужиоцима и да није било поклона, а континуитет описаних поступака и радњи туженог не може а да се не квалификује као тежи облик незахвалности, односно груба неблагодарност у смислу напред цитиране одредбе материјалног права па стога и као довољан разлог за опозив поклона. Прецизније, ценећи раније држање уговорача и њихово уобичајно опхођење, те касније односе, затим чињеницу да се у конкретном случају не ради о усамљеном случају незахвалног понашања, да се однос између странака није поправио већ је дефинитивно прекинут, као и иначе сложене односе у породици поготово породици која је заједно живела, радила и стварала, у којој ситуацији се праг за опозивање поклона снижава, то се према друштвеним мерилима и правилима морала наведено понашање туженог карактерише као груба неблагодарност и теже огрешење према поклонодавцима. Имајући у виду да је поклонипримац добио поклон без икакве накнаде од њега треба основано очекивати ако не благонаклон онда бар коректан однос према поклонодавцима, односно бар непромењено понашање туженог у односу на ранији живот, што овде није случај. Из тих разлога су сви наведени поступци поклонопримца оцењени као груба незахвалност па стога као и разлог, због кога тужени поклон не може задржати, односно разлог за опозив у складу са параграфом 567 Српског грађанског законика, који се у виду правних правила има применити на конкретан случај.

На другачији закључак није од утицаја чињеница да је тужени током 2015. године тужиоцу АА купио кућу за 14.000 евра и башту коју је платио 5.600 евра, а која се налази непосредно уз кућу тужилаца. Такав гест туженог не може да оправда његово понашање према тужиоцима нити да буде довољан разлог за опстанак учињених поклона, посебно код чињенице да је, како произлази из списка и сам тужени, не наводећи да је то учинио у знак евентуалног извињења и покушаја успостављања и поправљања односа са тужиоцима, изјавио да је то учинио из разлога што је годинама користио земљу тужилаца. Захвалност за учињени поклон није уговорна, већ морална обавеза поклонопримца, па поклонопримац не мора да буде захвалан, али не сме да се односи према другој уговорној страни са грубом неблагодарношћу.

На основу изнетог, применом одредбе члана 394 тачка 3 и 4 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Како је преиначена одлука о главној ствари на основу члана 165 у вези са чланом 150, 153, 154 и 163 ЗПП преиначена је и одлука о трошковима првостепеног поступка тако што је тужени обавезан да тужиоцима, који су успели у спору, накнади трошкове парничног поступка по АТ важећој у време првостепеног пресуђења према означеној вредности спора, са увећањем за два заступана лица од 50% и то у висини награде ангажованом адвокату за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 9.000,00 динара, састав жалбе од 6.9.2020.године у износу од 18.000,00 динара, заступања на девет одржаних рочишта у износу од по 11.250,00 динара, приступ на два неодржана рочишта у износу од по 6.750,00 динара, те трошкова судске таксе на тужбу и пресуду у износ од по 12.200,00 динара, укупно 175.150,00 динара.

Из изложеног разлога, применом одредбе члана 401 тачка 3ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужиоцима припада и право на накнаду трошкова другостепеног поступка и то, с обзиром на опредељени трошковник, за састав жалбе у износу од 18.000,00 динара и таксу на жалбу и пресуду у износу од по 12.200,00 динара, укупно 42.400,00 динара. Стога је на основу члана 165, у вези члана 153 ЗПП, одлучено као у ставу трећем изреке.

Председник већа-судија
Јасна Беловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић